

Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Vyjádření vedoucího závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: MgA. Jan Pfeiffer

Autor závěrečné práce: Zuzana Kůtová

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání – Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání

Akademický rok: 2017/2018

Název práce: Na hraně – fenomén tetování v sociálním prostředí s možnými edukačními implikacemi

Obsah a cíl práce

Bakalářská práce Zuzany Kůtové se tematicky zaměřuje na reflexi

Bakalářská práce „Na hraně“ se zabývá problematikou tetování, které je v západních společnostech současné doby již přijatou kulturní normou tělesného schématu. V teoretické části práce autorka zahrnuje tetování správně do tématu tělesných modifikací a zdobení (rozšířené praktiky tetování, skarifikace a piercing i méně běžné úpravy jako jsou ear-pointing, split jazyka a piercing) a zabývá se také extrémními formami, jako jsou amputace a implantáty. Symbolické funkce, které zakládají specifickou formu neverbální komunikace a různorodé sociální praxe rozebírá autorka v rozsahu stran 23 – 29 a patří k velmi zajímavým partiím práce. Historie tetování zevrubně pojednává jednak známé kazuistiky z oblasti historických nálezů (Rakousko, Egypt, Gebeleinské mumie) a pojednává téma také z historicko-geografického hlediska. Sledování transferu praktiky tetování napříč dobou a místem otvírá současnou dobu (na dvou vybraných případech funkcí v Německu a v Čechách) a uvádí nás do partií, zabývajících se motivacemi tetovaných jedinců a jejich sociálním habitem, strukturou osobnosti (jejich sebepojetím, chápáním identity). Velmi zajímavý je vzhled do praxe služeb, statusu a legislativy, pravidel a dalších zvláštností provozování tetovacích salónů a tvorby samotného artefaktu – tetování, včetně nejsoučasnejších trendů. V této části, vzhledem k oborovému zaměření, poněkud chybí vazba na současné výtvarné umění, které je s tetováním inspirativně propojeno.

Zpracování kulturního pozadí, na němž tetování vyvstává jako figura, velmi dobře demonstruje, jak důležitá je znalost kulturních fenoménů (kulturních obsahů), které mají být tvořivě zprostředkovány žákům, čili má být vytvořena didaktická struktura, která zakládá určitý model vyučování. Tomu se autorka věnuje v praktické části s empiricky vedenou sondou, hlavními otázkami výzkumu a následným didaktickým návrhem. (Použitý dotazník je přiložen k práci).

Výzkumná sonda je solidně zpracována: mapuje jak pozitivní postoje „příznivců“ tetování, tak postoje těch, kteří tetování odmítají (míru ztotožnění v celé společnosti, jak autorka uvádí, však na takto konstruovaném vzorku nelze solidně zjistit.)

Následuje podnětná část práce, a to didaktické zpracování přípravy na vyučovací blok, který uvádí žáky jak do problematiky tetování jako takové, tak i do tematiky kulturní transmise obsahů z odlišné kultury a jejich kreativní využití v kulturním vzdělávání (maorské moko a kultura Nového Zélandu). Volbu média linorytu považují za vhodnou: převedení kulturně odlišného tématu do prostředí české školy a jeho kreativní uchopení vždy nese určitou míru rizika, jak bude aktivita přijata žáky, a také i jejich rodiči. To si autorka v pozici učitelky uvědomuje, a proto volí „bezpečnou“ výtvarnou techniku. Zároveň plánuje zcela vhodně blokovanou výuku tak, aby se časově náročná technika dala kvalitně zvládnout, pochopit její principy a vztáhnout vytčený cíl k obsahu vyučování a učení. Jediné, co opět postrádám, je obrazová příloha a reprodukce několika praktických prototypů vlastního provedení didaktického zadání. Vazby na kurikulární dokument RVP daného věkového období jsou správně vydefinovány.

Období epidemie SARS CoV 19 si vynutilo několik zásadních změn v komunikaci a snad proto již tyto partie práce nebyly detailně konzultovány. Nicméně i tak mohu jako vedoucí práce studentku Zuzanu Kůtovou ocenit pro samostatnost a solidní přístup. Také formální stránka práce je standardní a seznam literatury vykazuje dodržení bibliografických norem.

V Závěru konstatuje autorka, že si je vědoma limitů svého výzkumu a že by se ráda věnovala tématu i nadále. To mohu doporučit, nejen z hlediska sociologických a kulturních kontextů, dosud jen málo probádaných v českém prostředí, ale také z hlediska vzdělávacího potenciálu.

Tuto práci doporučuji k obhajobě a doporučuji, aby se autorka soustředila na ty momenty, které lze v prezentaci jinými prostředky lépe předvést či doplnit.

V Praze 10.1. 2021

doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.